

РЕЙТИНГ «СПРОМОЖНІСТЬ ДО ДІАЛОГУ»

РЕЙТИНГ «СПРОМОЖНІСТЬ ДО ДІАЛОГУ»

ДІАЛОГ – ключовий фактор ефективності державного регулювання. Становлення нових регуляторних правил можливе лише за умов діалогу між владою, бізнесом та суспільством. Відстеження результативності регулювання і перегляд діючого регулювання також мають бути результатом діалогу між владою, бізнесом та суспільством. Офіс ефективного регулювання оцінив спроможність органів влади до публічного діалогу. Ми проаналізували матеріали за 2016 рік, **ПО НАСТУПНИМ НАПРЯМКАМ:**

- Чи здатна влада бути прогнозованою, тобто заздалегідь планувати регуляторну діяльність та інформувати суспільство про те які і коли правила вона хоче змінити?
- Чи здатна влада залучати і враховувати пропозиції стейкхолдерів під час розробки та ухвалення регуляторних актів?
- Чи здатна влада інформувати суспільство про свою регуляторну діяльність?
- Чи здатна влада оцінювати ефективність чинного регулювання?

За підсумками аналізу Міністерство регіональної політики та будівництва показало найбільшу спроможність до публічного діалогу – 55 балів із 58 можливих.

Аутсайдерами рейтингу стали Міністерство юстиції України та Міністерство молоді та спорту України – в середньому 25 балів для кожного. Ці органи влади подекуди ігнорують законодавство щодо підготовки і перегляду регуляторних актів.

Систематичним недоліком майже всіх органів влади є формальний підхід до публічного діалогу: проекти регуляторних актів викладаються так, що їх дуже складно знайти на сайті, не використовується сучасні інструменти для отримання, а головне – обговорень пропозицій. Одне з небагатьох приємних виключень – Міністерство інфраструктури, яке впровадило зворотний зв'язок в своїй регуляторній діяльності і надало доступ до публічного коментування проектів безпосередньо на сайті та розробило рейтингове голосування «за» та «проти» проекту регуляторного акту. Ще ряд відомств для такої діяльності використовують для отримання коментарів он-лайн використовують урядовий веб-сайт «Громадянське суспільство і влада».

Загалом рейтинг показав наявність політичної волі до діалогу з бізнесом та суспільством під час підготовки регуляторних актів міністерствами та відомствами, однак через слабку інституційну спроможність органів влади їхня здатність до публічного діалогу лишається на низькому технологічному рівні.

Офіс ефективного регулювання розробив платформу regulation.gov.ua, яка надає органам влади можливість планувати, готувати, обговорювати і відстежувати результативність регуляторних актів на сучасному технологічному рівні, та закликає всі зацікавлені сторони долучатися до ініціативи Міністерства економічного розвитку і торгівлі та проводити публічний діалог на regulation.gov.ua

ДОВІДКА:

З 01 червня по 30 червня 2017 року Офіс ефективного регулювання проаналізував роботу центральних органів виконавчої влади щодо підготовки ними регуляторної політики та публічних обговорень проектів регуляторних актів. Дослідження проводилось у межах публічного діалогу, спрямованого на підвищення ефективності регуляторного поля.

За результатами дослідження було складено рейтинг «Здатність до публічного діалогу».

Об'єктами формалізованого аналізу є центральні органи виконавчої влади в Україні.

ОСНОВОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАЛО ВИКОНАННЯ ОРГАНАМИ ВЛАДИ ВИМОГ НАСТУПНИХ НОРМАТИВНИХ АКТІВ:

- Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;
- Закон України «Про доступ до публічної інформації»
- Постанова КМУ від 3 листопада 2010 р. N 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»;
- Постанова КМУ від 4 січня 2002 р. №3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади»;
- Постанова КМУ від 11 лютого 2004 р. № 150 «Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів, виконавчої влади та їхніми посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади».

МЕТОДОЛОГІЯ АНАЛІЗУ СКЛАДАЄТЬСЯ З ЧОТИРЬОХ ЧАСТИН/МАРКЕРІВ

- Про планування з підготовки проектів регуляторних актів – 10 балів;
- Розробка проектів регуляторних актів – 22 бали;
- Інформування про здійснення регуляторної діяльності – 18 балів;
- Про відстеження результативності регуляторних актів – 8 балів.

Максимальний бал по даній методології – 58.

СТРУКТУРА РЕЙТИНГУ:

1 Загальна інформація;

2 Результати дослідження:

Розділ 1. Про планування з підготовки проектів регуляторних актів;

Розділ 2. Розробка проектів регуляторних актів;

Розділ 3. Інформування про здійснення регуляторної діяльності;

Розділ 4. Про відстеження результативності регуляторних актів.

3 Загальні результати

4 Рекомендації Офісу ефективного регулювання

5 Методологія дослідження

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

ОСНОВНА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ – перевірити спроможність центральних органів виконавчої влади ефективно проводити регуляторну діяльність та використовувати при цьому сучасні інструменти комунікації. Основне джерело дослідження – офіційні веб-сайти центральних органів виконавчої влади. Максимальний бал, який можна отримати з даної методології – 58 балів (35 балів - по основним критеріям, 23 бали - по додатковим).

Даний аналіз робився з двох категорій критеріїв. З одного боку, це **ФОРМАЛЬНІ КРИТЕРІЇ**, що базуються на нормах Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», які не оцінюють зміст регуляторних актів, що приймаються регуляторними органами:

- оприлюднення планів з підготовки проектів регуляторних актів та змін до них;
- повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів, проекти регуляторних актів і аналіз їхнього регуляторного впливу;
- оприлюднення прийнятих регуляторних актів;
- звіти про відстеження результативності прийнятих органом регуляторних актів;
- відомості про регуляторну діяльність органу.

З іншого боку, це набір критеріїв, які оцінюють **КРЕАТИВНІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ** інструментів інформації про регуляторну діяльність, що дозволяє виміряти «глибину та зрозумілість» інформації:

- наявність на сайтах ЦОБВів розділів, що висвітлюють регуляторну діяльність;
- формати оприлюднення планів з підготовки регуляторних актів та зміни до них;
- формати оприлюднення проектів регуляторних актів і аналізу їхнього регуляторного впливу;
- формати, в яких проводяться обговорення проектів регуляторних актів;

- формати, в яких висвітлюється інформація про відстеження результативності прийнятих органом регуляторних актів;
- наявність та систематизація (ведення реєстру) регуляторних актів, які регулюють сферу діяльності ЦОБВів.

З даних критеріїв у першу чергу оцінюватимуться ті органи центральної виконавчої влади, які **можуть самостійно** розробляти та здійснювати регуляторну політику, затверджуючи регуляторні акти (*для зручності у дослідженні вони називатимуться центральними органами виконавчої влади зі спецстатусом*), а в другу чергу – ми оцінимо інші центральні органи виконавчої влади, які **не мають права** самостійно затверджувати відповідні акти (*для зручності у дослідженні вони називатимуться центральними органами виконавчої влади без спецстатусу*).

Порушення законодавства, які виявлені під час дослідження центральних органів виконавчої влади, що мають право самостійно розробляти та приймати регуляторні акти.

НОРМАТИВНІ АКТИ, ЩО СТАЛИ ОСНОВОЮ ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

- Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;
- Закон України «Про доступ до публічної інформації»;
- Постанова КМУ від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»;
- Постанова КМУ від 4 січня 2002 р. №3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади»;
- Постанова КМУ від 11 лютого 2004 р. № 150 «Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів, виконавчої влади та їхніми посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади».

РОЗДІЛ 1. ІНФОРМУВАННЯ ПРО ПЛАНУВАННЯ З ПІДГОТОВКИ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

Обов'язковим елементом інформування є публікація на офіційних веб-сайтах планів з підготовки регуляторних актів на рік та змін до них. Виконання цієї норми оцінюється в 5 балів.

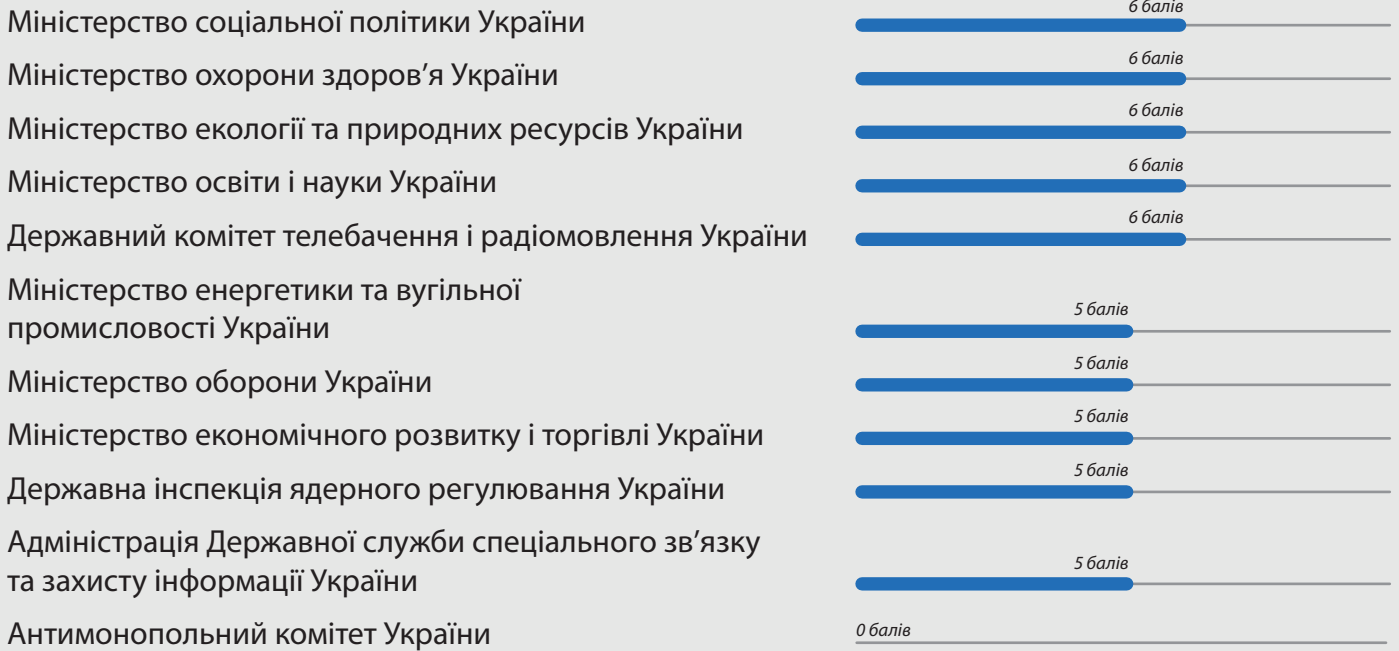
Більшість центральних органів виконавчої влади виконують дану норму. Та є ще низка вкрай важливих критеріїв, що нормативно не врегульовані, однак спрощують роботу з сайтом. А саме:

- наявність та структурованість окремого розділу, що присвячений регуляторній діяльності. Практично всі відомства виконують цю рекомендацію, розділяючи відповідний розділ на чотири напрямки: «плани з підготовки регуляторних актів», «повідомлення про оприлюднення проектів нормативно-правових актів», «оприлюднення прийнятих регуляторних актів» та «відомості про регуляторну роботу». Даний напрямок оцінюється від 0 до 2 балів;
- формат, в якому оприлюднюється план з підготовки регуляторних актів та зміни до них. Даний напрямок оцінюється від 1 до 3 балів.

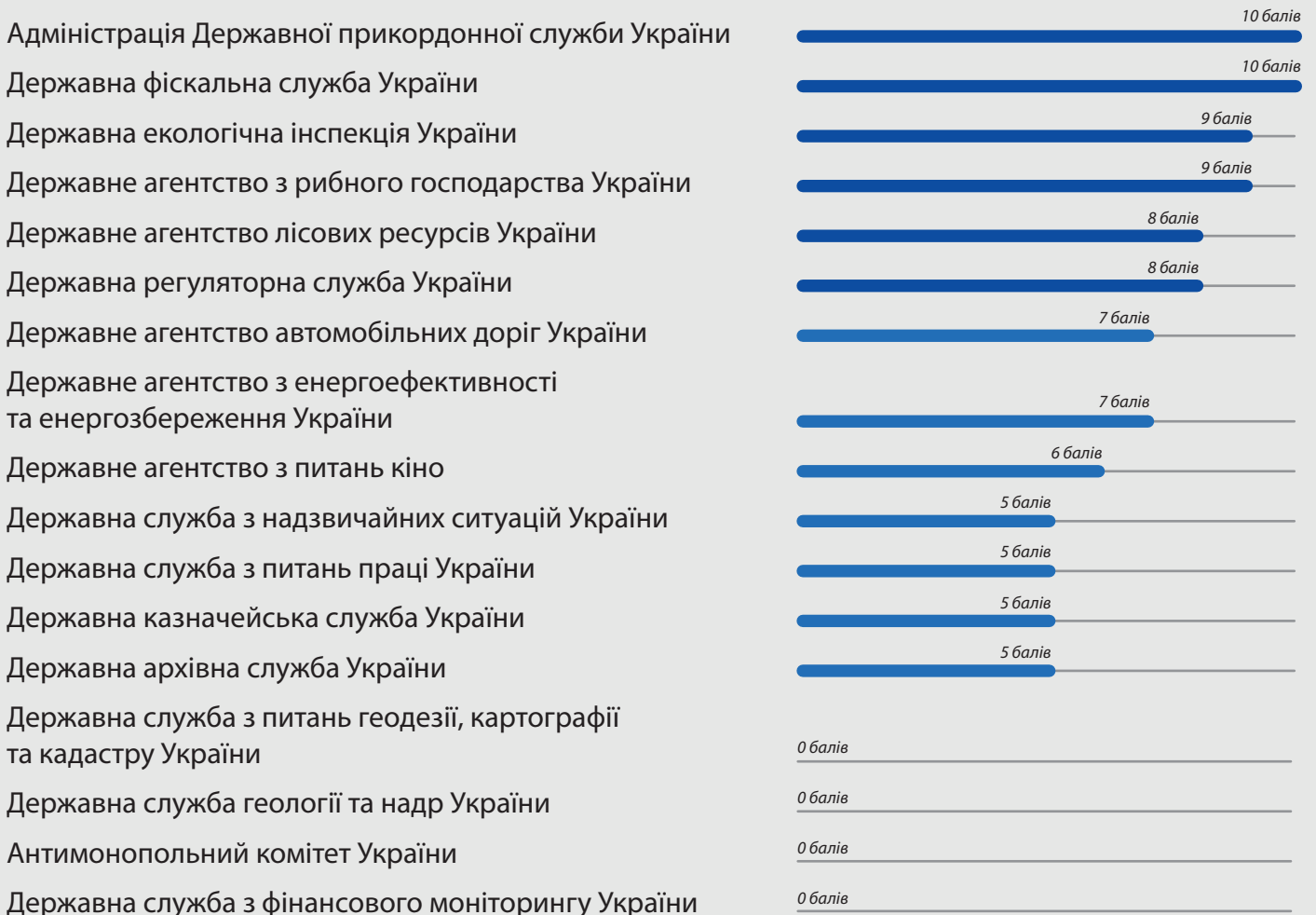
Максимально можливий бал – 10.

Рейтинг ЦОВВ, що мають право самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	10 балів
Міністерство молоді та спорту України	10 балів
Державна авіаційна служба України	10 балів
Міністерство культури України	9 балів
Міністерство аграрної політики та продовольства України	9 балів
Міністерство внутрішніх справ України	9 балів
Державне космічне агентство України	9 балів
Державна аудиторська служба України	9 балів
Фонд державного майна України	8 балів
Міністерство юстиції України	7 балів
Міністерство фінансів України	7 балів
Міністерство інфраструктури України	7 балів

Рейтинг ЦОВВ, що не мають права самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів України

0 балів

Державне агентство водних ресурсів України

0 балів

Державне агентство резерву України

0 балів

Державна архітектурно-будівельна інспекція України

0 балів

Державна інспекція навчальних закладів України

0 балів

Національна поліція України

0 балів

Державна служба з питань експортного контролю

0 балів

Державна служба України з питань безпеки у транспорті

0 балів

Державна служба з лікарських засобів та контролю над наркотиками

0 балів

Рекомендації:

Офіс розробив методичні рекомендації, які б могли допомогти покращити регуляторну роботу центральних органів виконавчої влади:

- 1 Міністерству освіти і науки України рекомендується розділити розділ сайту про регуляторну діяльність на декілька вкладок і вивішувати окремо плани, окремо повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів, окремо самі проекти та вже прийняті регуляторні акти, а також інформацію про відстеження результативності регуляторних дій.
- 2 Загалом має бути затверджена типова форма структури розділу присвяченого регуляторній діяльності на сайтах центральних органів виконавчої влади інформації щодо регуляторної політики.
- 3 Усім центральним органам рекомендація викладати плани регуляторної роботи та доповнення до них не файлами PDF, а в якості текстового наповнення сторінки, що має містити точні дані про розробку проектів регуляторних актів (за відсутності відповідної діяльності чи відміни планів з розробки тих чи інших актів це має бути чітко зазначено).

РОЗДІЛ 2. РОЗРОБКА ПРОЕКТІВ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

Підготовка та прийняття регуляторних актів передбачає декілька етапів. **Перший етап** – оприлюднення повідомлення про проект регуляторного акту, публікація проекту регуляторного акту та аналізу регуляторного впливу. **Другий етап** – збір та розгляд пропозицій до змін проекту регуляторного акту від громадськості. **Третій етап** – затвердження проекту регуляторного акту.

Центральні органи виконавчої влади зобов'язані публікувати повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акту, сам проект регуляторного акту і аналіз їх регуляторного впливу. Виконання кожної з цих норм оцінюється у **5 балів**. Однак варто зауважити, що доволі частою практикою є зняття повідомлень, проектів регуляторних актів та аналізу їхнього регуляторного впливу з сайтів, що унеможлиблює стовідсоткову перевірку незалежними експертами виконання норм відповідними установами. Причин для цього багато – оптимізація місця на серверах, оптимізація повідомлень у відповідному розділі, можливі репутаційні втрати через скандальні проекти.

Важливим, однак не обов'язковим моментом, який також варто виділити, є формат викладення повідомлень про проекти регуляторних актів, самих проектів регуляторних актів та аналізу їхнього регуляторного впливу. Адже зрозумілість і доступність є наслідком зручності користування. Більшість відомств не турбуються про те, аби забезпечити таку зручність, поширеною практикою є публікація всіх трьох елементів у різних розділах, доволі часто не пов'язаних між собою посиланнями. Саме тому Офіс вирішив оцінити креативність та зручність при публікації даних матеріалів від 0 до 2 балів.

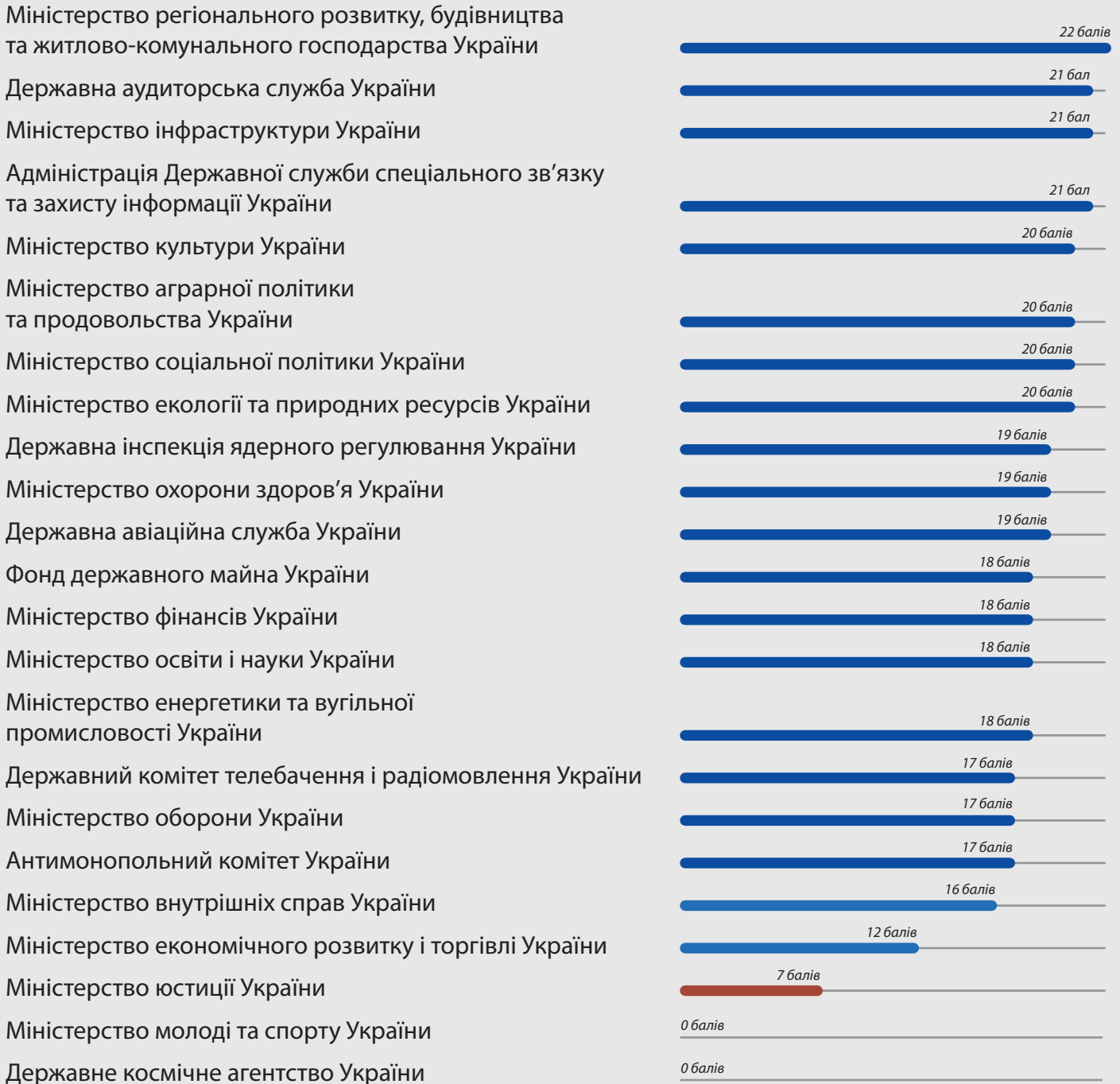
Останній елемент, який безпосередньо впливає на якість регуляторних актів – це формат, в якому проводиться обговорення проектів регуляторних актів. Здебільшого центральні органи виконавчої влади разом з повідомленням про проект регуляторного акту публікують лише адресу поштової скриньки, на яку можна надсилати власні пропозиції. Доволі часто на цьому обговорення і закінчується.

Міністерство Інфраструктури інтегрувало у структуру сайту можливість прямого коментування та рейтингового оцінювання проектів регуляторних актів, що є великим кроком уперед. Та найважливішим способом обговорення, висвітлення якого вкрай рідко зустрічається на сайтах міністерств, є публічні круглі столи та обговорення за участю експертів та стейкхолдерів у відповідних галузях. Креативність даного напрямку роботи відомств офіс оцінює від 1 до 5 балів.

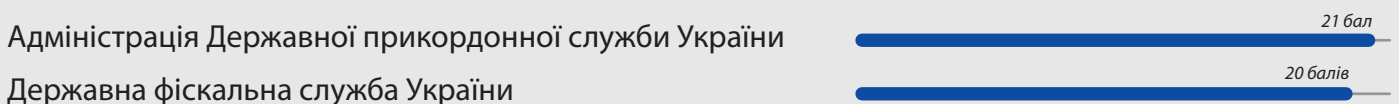
Варто відмітити, що Мінекономрозвитку, МОЗ, Мінфін, Мінагрополітики, Державіаслужба, Держгеонадра, Держаудитслужба, Держпродспоживслужба, ДФС, Держспецзв'язку, Держкомтелерадіо, Фонд держмайна, відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 3 листопада 2010 р. № 996, для отримання коментарів он-лайн використовують урядовий веб-сайт «Громадянське суспільство і влада», однак у відповідному розділі про регуляторну діяльність не зазначають про це.

Максимальний бал – **22** бали.

Рейтинг ЦОБВ, що мають право самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Рейтинг ЦОБВ, що не мають права самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Порушення чинного законодавства України

Статтю 15 (підпункти 1-3) Закону України «Про доступ до публічної інформації» та статті 5, 8, 9 і 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» – **проекти регуляторних актів, обговорення проектів регуляторних актів та супутня інформація** – порушили:

- Державне космічне агентство України;
- Міністерство молоді та спорту України;

- Державна служба з лікарських засобів та контролю над наркотиками;
- Міністерство юстиції України.

Рекомендації

Офіс розробив методичні рекомендації, які б могли допомогти покращити регуляторну роботу центральних органів виконавчої влади:

- 1 Державному космічному агентству України, Міністерству молоді та спорту України та Міністерству юстиції радимо актуалізувати у відповідних розділах усю інформацію стосовно повідомлень про опублікування проектів регуляторних актів, самих регуляторних актів та аналізу регуляторного впливу.
- 2 Усім центральним органам виконавчої влади зі спецстатусом бажано повідомляти про зупинку розробки проектів регуляторних актів, необхідність в яких минула.
- 3 Рекомендується не ділити інформацію стосовно повідомлень про опублікування проектів регуляторних актів, самі регуляторні акти та аналіз регуляторного впливу на три різні розділи чи публікації, а подавати все в єдиній публікації з можливістю полегшеного переходу до пов'язаних матеріалів.
- 4 Нормативно зафіксувати терміни, протягом яких уся без винятку інформація стосовно повідомлень про опублікування проектів регуляторних актів, самі регуляторні акти та аналізи регуляторного впливу будуть доступні для читання та скачування на сайті. Бажано, щоб це було не менше за три роки.
- 5 Усім центральним органам виконавчої влади, що долучені до розробки регуляторних актів, розширити власний набір інструментів для обговорення проектів регуляторних актів. Серед актуальних пропозицій – можливість коментування відповідних актів безпосередньо на сайті, можливість оцінювання в режимі он-лайн, регулярні круглі столи та вебіари.

РОЗДІЛ 3. ІНФОРМУВАННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ РЕГУЛЯТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Здійснення регуляторної діяльності відстежується в першу чергу через оприлюднення вже прийнятих регуляторних актів. Виконання даної норми оцінюється Офісом у **5 балів**. Виконання цієї норми часто носить формальний характер – без систематизації всіх попередніх регуляторних актів, без можливості зручного пошуку та встановлення взаємозв'язків. Це не вимагається законом, однак така ситуація призводить до того, що жодне відомство не здатне стовідсотково показати вичерпний перелік регуляторних актів та вплив, який вони здійснюють на економіку. Офіс оцінює спроби систематизувати регуляторні акти у відповідні реєстри від **1 до 5 балів**.

Другим не менш важливим елементом є систематична публікація відомостей про регуляторну діяльність органу, що також оцінюється у 5 балів. Також важливим є формат даних відомостей – чи то окремий публічний звіт для ознайомлення, чи то підбиття щомісячних підсумків стосовно реалізації та змін у наявних планах з підготовки регуляторних актів та здійснення моніторингу результативності. Офіс додатково оцінює формат подачі відомостей про регуляторну політику від **1 до 3 балів**.

Максимальний бал – **18**.

Рейтинг ЦОВВ, що мають право самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	15 балів
Державна аудиторська служба України	13 балів
Міністерство культури України	13 балів
Міністерство аграрної політики та продовольства України	13 балів
Державна авіаційна служба України	13 балів
Міністерство охорони здоров'я України	12 балів
Міністерство інфраструктури України	12 балів
Міністерство соціальної політики України	12 балів
Міністерство екології та природних ресурсів України	12 балів
Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	12 балів
Антимонопольний комітет України	12 балів

Рейтинг ЦОВВ, що не мають права самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Державне агентство з питань кіно	5 балів
Державна екологічна інспекція України	0 балів
Державна служба з питань праці України	0 балів
Державне агентство резерву України	0 балів
Державна архітектурно-будівельна інспекція України	0 балів
Державна інспекція навчальних закладів України	0 балів
Національна поліція України	0 балів
Державна служба з питань експортного контролю	0 балів
Державна служба України з питань безпеки у транспорті	0 балів
Державна служба з лікарських засобів та контролю над наркотиками	0 балів

Порушення чинного законодавства України

Статті 10 і 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та статтю 15 (підпункти 1-3) Закону України «Про доступ до публічної інформації» – **відсутність звітів про проведену регуляторну діяльність, звітів з відстеження базової результативності регуляторних актів** – порушили:

- Державний комітет телебачення і радіомовлення України;
- Міністерство юстиції України.

Рекомендації:

Офіс розробив методичні рекомендації, які б могли допомогти покращити регуляторну роботу центральних органів виконавчої влади:

- 1 Державному комітету телебачення і радіомовлення України та Міністерству юстиції України перевірити на актуальність відповідні розділи регуляторної політики.
- 2 Усім виконавчим органам центральної влади рекомендується сформулювати та опублікувати переліки регуляторних актів, які прийняті ними.
- 3 Забезпечити можливість оцінювання бізнесом, стейкхолдерами та громадськістю звітів регуляторної діяльності відповідних органів за допомогою їх веб-сайтів.

РОЗДІЛ 4. ВІДСТЕЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

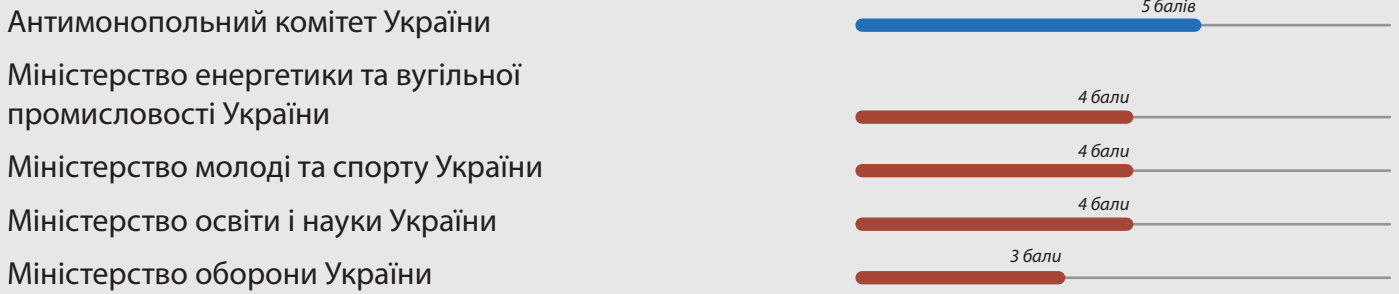

Обов'язковою нормою Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» є здійснення повторного відстеження результативності регуляторних актів для перевірки їхньої ефективності та необхідності. Виконання даної норми оцінюється у **5 балів**. Не менш важливою є форма подачі результатів такого відстеження, яку Офіс оцінює від **0** до **3** балів.

Максимальний бал – **8**.

Рейтинг ЦОВВ, що мають право самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	8 балів
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України	7 балів
Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	7 балів
Міністерство юстиції України	7 балів
Державна аудиторська служба України	6 балів
Міністерство інфраструктури України	6 балів
Міністерство культури України	6 балів
Державна авіаційна служба України	6 балів
Міністерство охорони здоров'я України	6 балів
Міністерство екології та природних ресурсів України	6 балів
Фонд державного майна України	6 балів
Державне космічне агентство України	6 балів
Державний комітет телебачення і радіомовлення України	6 балів
Державна інспекція ядерного регулювання України	6 балів
Міністерство внутрішніх справ України	5 балів
Міністерство соціальної політики України	5 балів
Міністерство аграрної політики та продовольства України	5 балів
Міністерство фінансів України	5 балів

Рейтинг ЦОБВ, що не мають права самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Державна служба з питань експортного контролю

3 бали

Державна служба України з питань безпеки у транспорті

0 балів

Державна служба з лікарських засобів та контролю
над наркотиками

0 балів

Рекомендації:

Офіс розробив методичні рекомендації, які б могли допомогти покращити регуляторну роботу центральних органів виконавчої влади:

- 1 Систематизувати наявну інформацію стосовно результатів повторного відстеження результативності регуляторних актів на сайтах відповідних міністерств та відомств. Розробити систему швидких переходів до текстів самих регуляторних актів.
- 2 У разі відсутності роботи з повторного відстеження результативності регуляторних актів – розмістити відповідне повідомлення на сайті.

ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕЙТИНГУ «ЗДАТНІСТЬ ДО ПУБЛІЧНОГО ДІАЛОГУ»

Офісом ефективного регулювання було проаналізовано **п'ять фундаментальних напрямків роботи** у сфері регуляторної політики органів влади:

- оприлюднення планів з підготовки проектів регуляторних актів та змін до них;
- повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів, проекти регуляторних актів і аналіз їхнього регуляторного впливу;
- оприлюднення прийнятих регуляторних актів;
- звіти про відстеження результативності прийнятих органом регуляторних актів;
- відомості про регуляторну діяльність органу.

Регуляторна діяльність є складною у розумінні для більшості громадян. А тому в інтересах кожного відомства має бути досягнення інтуїтивної зрозумілості та простоти у користуванні відповідними сторінками на сайті органу влади. Більшість міністерств цього досягають завдяки розділу «Регуляторна політика». Неприємний виняток – Міністерство освіти та науки України. У нього один відповідний розділ містить неструктуровану інформацію: проекти регуляторних актів, висновки спеціалізованих комісій та звіти стосовно результативності регулювання розміщені хаотично.

Не менш важливою складовою є технологічний підхід до висвітлення документів. Плани діяльності, додатки до планів, проекти регуляторних актів розміщуються в якості зображень або PDF-файлів, що не піддаються автоматизованому читанню, а тому унеможливають контекстний пошук. Єдиний вихід з цієї ситуації – систематизація та викладення інформації таким чином, щоб користувач міг ознайомитись з текстом безпосередньо на сторінці сайту, без завантаження самого документа.

Важливим етапом регуляторної діяльності є громадське обговорення проектів актів. Практично всі органи влади за останні десять років не міняли методик – обговорення відбувається за рахунок друку у газетах проектів регуляторних актів або публікації на сайтах та надсилання паперових або електронних листів з пропозиціями на визначені адреси. Одним з небагатьох міністерств, що наважилось на експеримент, є Міністерство інфраструктури. Воно запровадило рейтингове голосування «за» чи «проти» проектів, а також надало можливість публічних коментарів під проектами регуляторних актів. Це принципово змінює підхід та підвищує якість обговорення регуляторних актів.

Крім того, Мінекономрозвитку, МОЗ, Мінфін, Мінагрополітики, Державіаслужба, Держгеонадра, Держаудитслужба, Держпродспоживслужба, ДФС, Держспецзв'язку, Держкомтелерадіо, Фонд держмайна, відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 3 листопада 2010 р. № 996, для отримання коментарів он-лайн використовують урядовий веб-сайт «Громадянське суспільство і влада».

Одним з недоліків регуляторної діяльності багатьох центральних органів виконавчої влади є відсутність переліків/реєстрів регуляторних актів, якими користується відомство в своїй роботі.

Рейтинг ЦОБВ, що мають право самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Міністерство
регіонального
розвитку, будівництва
та житлово-
комунального
господарства України

Державна
аудиторська служба
України

Державна
авіаційна служба
України

Міністерство
культури України

Міністерство
аграрної політики
та продовольства
України

Міністерство
інфраструктури
України

Адміністрація
Державної служби
спеціального зв'язку
та захисту інформації
України

Міністерство екології
та природних
ресурсів України

Фонд державного
майна України

Міністерство
соціальної політики
України

Міністерство
охорони здоров'я
України

Міністерство
фінансів України

Державна
інспекція ядерного
регулювання України

Міністерство
внутрішніх справ
України

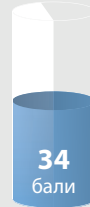
Міністерство
освіти і науки
України

**Міністерство
енергетики
та вугільної
промисловості
України**

**Державний комітет
телебачення
і радіомовлення
України**

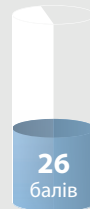
**Міністерство
оборони України**

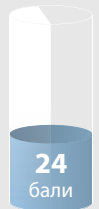
**Міністерство
економічного
розвитку і торгівлі
України**

**Міністерство
юстиції України**

**Міністерство
молоді та спорту
України**

**Державне
космічне агентство
України**

Рейтинг ЦОБВ, що не мають права самостійно розробляти та приймати регуляторні акти

Державна служба
з питань безпечності
харчових продуктів
та захисту споживачів
України

Державне агентство
водних ресурсів
України

Державна
казначейська служба
України

Державне агентство
автомобільних доріг
України

Державна служба
з питань праці
України

Державне агентство
резерву України

Державна
архітектурно-
будівельна інспекція
України

Державна інспекція
енергетичного
нагляду України

Державна інспекція
навчальних закладів
України

Державна служба
статистики України

Національна поліція
України

Державна служба
з питань експортного
контролю

Державна служба
України з питань
безпеки у транспорті

Державна служба
з лікарських засобів
та контролю над
наркотиками

Порушення чинного законодавства України:

- 1 Статті 5, 8, 9 і 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» – **відсутність проектів регуляторних актів, матеріалів обговорення проектів регуляторних актів та супутніх матеріалів** – порушили:
 - Державна служба з лікарських засобів та контролю над наркотиками;
 - Міністерство юстиції України.
- 2 Статті 10 і 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» – **відсутність звітів про проведену регуляторну діяльність, звітів з відстеження результативності регуляторних актів** – порушили:
 - Міністерство юстиції України.

РЕКОМЕНДАЦІЇ BRDO:

Офіс розробив серію методичних рекомендацій, які б могли допомогти покращити регуляторну роботу центральних органів виконавчої влади:

- 1 Міністерству освіти і науки України рекомендується розділити розділ сайту про регуляторну політику на декілька вкладок і вивішувати окремо плани, окремо повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів, окремо самі проекти та вже прийняті регуляторні акти, а також інформацію про відстеження результативності регуляторної діяльності.
- 2 Загалом має бути затверджена більш чітка структура подачі інформації про регуляторну діяльність на сайтах центральних органів виконавчої влади відносно регуляторної політики.
- 3 Усім центральним органам рекомендація викладати плани регуляторної роботи та доповнення до них не простими файлами PDF, а в якості текстового наповнення сторінки, що має містити точні дані про розробку проектів регуляторних актів (за відсутності відповідної діяльності чи відміни планів з напрацювання тих чи інших актів це має бути чітко зазначено).
- 4 Державному космічному агентству України, Міністерству молоді та спорту України та Міністерству юстиції радимо актуалізувати у відповідних розділах усю інформацію стосовно повідомлень про опублікування проектів регуляторних актів, самих регуляторних актів та аналізу регуляторного впливу.
- 5 Усім центральним органам виконавчої влади зі спецстатусом бажано повідомляти про зупинку розробки тих чи інших проектів регуляторних актів, необхідність в яких минула.
- 6 Рекомендується не ділити інформацію стосовно повідомлень про опублікування проектів регуляторних актів, самі регуляторні акти та аналіз регуляторного впливу на три різні розділи чи публікації, а подавати все в єдиній публікації з можливістю полегшеного переходу до пов'язаних матеріалів.
- 7 Офіційно зафіксувати терміни, протягом яких уся без винятку інформація стосовно повідомлень про опублікування проектів регуляторних актів, самі регуляторні акти та аналізи регуляторного впливу будуть доступні для читання та скачування на сайті. Бажано, щоб це було не менше року-двох.
- 8 Усім центральним органам виконавчої влади, що долучені до розробки регуляторних актів, розширити власний набір інструментів для обговорення проектів регуляторних актів. Серед актуальних ідей – можливість коментування відповідних актів безпосередньо на сайті, можливість оцінювання в режимі он-лайн, регулярні круглі столи та вебінари.
- 9 Центральним органам виконавчої влади рекомендується розробити та опублікувати переліки усіх регуляторних актів, які ними були прийняті.
- 10 Усім виконавчим органам центральної влади рекомендується розробити та опублікувати реєстри усіх регуляторних актів, до яких вони мають стосунок, за допомогою яких ними здійснюється регуляторна політика або які безпосередньо впливають на сферу їхніх компетенцій.
- 11 Забезпечити можливість оцінювання бізнесом, стейкхолдерами та громадськістю звітів регуляторної діяльності відповідних органів за допомогою їхніх веб-сайтів.

- 12 Систематизувати наявну інформацію стосовно результатів повторного відстеження результативності регуляторних актів на сайтах відповідних відомств. Розробити систему швидких переходів до текстів самих регуляторних актів.
- 13 У разі відсутності роботи з повторного відстеження результативності регуляторних актів – розмістити відповідне повідомлення на сайті.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Основним джерелом критеріїв та питань дослідження став Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». На базі норм закону було виділено **наступні критерії дослідження**, не оцінюють якісний зміст регуляторних актів, які приймаються регуляторними органами:

- оприлюднення планів з підготовки проектів регуляторних актів та змін до них;
- повідомлення про оприлюднення проектів регуляторних актів, проекти регуляторних актів і аналіз їхнього регуляторного впливу;
- оприлюднення прийнятих регуляторних актів;
- звіти про відстеження результативності прийнятих органом регуляторних актів;
- відомості про регуляторну діяльність органу.

З іншого боку, це набір критеріїв, що оцінюють **креативність та різноманітність** інструментів регуляторної діяльності, що дозволяє виміряти «глибину та зрозумілість» інформації, поданої в розділах, присвячених регуляторній діяльності:

- наявність на сайтах ЦОБВів розділів, що висвітлюють регуляторну діяльність;
- формати оприлюднення планів з підготовки регуляторних актів та зміни до них;
- формати оприлюднення проектів регуляторних актів, проекти регуляторних актів і аналіз їхнього регуляторного впливу;
- формати, в яких проводяться обговорення проектів регуляторних актів;
- формати, в яких висвітлюється інформація про відстеження результативності прийнятих органом регуляторних актів;
- наявність та систематизація (ведення реєстру) регуляторних актів, які регулюють сферу діяльності ЦОБВів.

Додаткові нормативні акти, що стали основою даного дослідження:

- Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;
- Закон України «Про доступ до публічної інформації»;
- Постанова КМУ від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»;
- Постанова КМУ від 4 січня 2002 р. № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади»;
- Постанова КМУ від 11 лютого 2004 р. № 150 «Про офіційне оприлюднення регуляторних актів, прийнятих місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами центральних органів, виконавчої влади та їхніми посадовими особами, і внесення змін до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади».

У відповідності до даних критеріїв та додаткових джерел дослідження було напрацьовано **наступні блоки питань**:

БЛОК	ПИТАННЯ	ОЦІНКА
1. Інформування про планування з підготовки регуляторних актів	1.1. Чи наявне на сайті ОВВ повідомлення? (статті 7 і 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»)	Від 0 до 5, де: 0 – відсутність плану та доповнень до нього; 5 – наявність плану та доповнень до нього.
	1.2. Наявність окремого розділу, присвяченого регуляторній діяльності. (нерегламентовано)	Від 0 до 2
	1.3. Формат, в якому викладаються плани про здійснення регуляторної діяльності та доповнення до них. (нерегламентовано)	Від 1 до 3
2. Процеси підготовки регуляторних актів	2.1 Наявність повідомлень про оприлюднення проекту регуляторного акту (статті 9 та 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»)	Від 0 до 5 балів, де 0 – відсутність повідомлення; 5 – його наявність.
	2.2. Наявність проектів регуляторного акту (статті 9 та 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»)	Від 0 до 5 балів, де 0 – відсутність проекту; 5 – його наявність.
	2.3 Наявність аналізу регуляторного впливу до проектів регуляторних актів, що публікуються на сайті (статті 9 та 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»)	Від 0 до 5 балів Критерії: 0 – відсутність аналізу; 5 – його наявність.
	2.4 Формат викладення повідомлень про проекти регуляторних актів, проектів регуляторних актів та аналізу їхнього регуляторного впливу. (нерегламентовано)	Від 1 до 2
	2.5. Формат обговорення проектів регуляторних актів. (нерегламентовано)	Від 1 до 5

БЛОК	ПИТАННЯ	ОЦІНКА
<p>3. Інформування про здійснення регуляторної діяльності</p>	<p>3.1 Чи публікуються на сайті прийняті регуляторні акти? <i>(статті 9 та 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»)</i></p>	<p>Від 0 до 5 балів, де: 0 – ні; 5 – так, публікуються.</p>
	<p>3.2 Чи ведеться реєстр регуляторних актів відомства? <i>(необов'язково)</i></p>	<p>Від 0 до 5 балів, де: 0 – ні; 5 – так, ведеться.</p>
	<p>3.3. Чи наявні відомості про здійснення регуляторної діяльності? <i>(статті 9 та 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»)</i></p>	<p>Від 0 до 5 балів, де: 0 – ні; 5 – так, ведеться.</p>
	<p>3.4. У якому форматі публікуються відповідні відомості <i>(необов'язково)</i></p>	<p>Від 1 до 3</p>
<p>4. Відстеження результативності регуляторних актів</p>	<p>4.1 Чи наявні повідомлення про повторне відстеження результативності регуляторних актів? <i>(статті 9 та 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»)</i></p>	<p>Від 0 до 5 балів, де: 0 – ні; 5 – так, наявні.</p>
	<p>4.2 У якому форматі публікуються відповідні повідомлення</p>	<p>Від 0 до 3 балів</p>